

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România şi streindtate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacţia şi administraţia: Strada Prundului Nr. 15. Inscrările se primesc la administraţie. Preţul după tarif şi învolalt Manuscrisele nu se înapoiază. TELEFON Nr. 226.

Un congres care a amuţit.

Sunt mai bine de trei săptămâni de când agenţiile telegrafice ne dădeau informaţii despre intrunirea la Stockholm a reprezentanţilor ţărilor neutre într'un congres. Atunci am citit şi ce se lucrase în primele şedinţe ale congresului: Neutrit: Suedia-Norvegia, Dania, Olanda, Spania, Elveţia, România şi Statele-Unite voiau, prin trimişii lor la Stockholm, să discute cu temenicie despre condiţiile de pace între popoarele intrate în jocul morţii de aproape doi ani. Cursul conferinţelor, deodată, însă s-a potnignit, şi nu se mai dă în vileag, nici o ştire despre alte lucrări decât acele din şedinţele prime, cunoscută aproape în detalii şi asupra cărora revenim mai la vale.

Când citiram primele informaţii despre iniţierea unui congres al neutrilor, care să angajeze statele neutre la o acţiune întinsă prin care să le reuşească a convinge pe beligeranţi despre necesitatea păcii pe lângă condiţiile echitabile, ne-am cugetat îndată la ideea aruncată de Francez Rolland, scriitorul socialist francez expatriat în Elveţia, care a pledat călduros pentru instituirea unui Inalt Tribunal Moral, care să deschidă ochii celor ce se întremăcelăresc, să le înfăşieze prăpastia morală în care este aruncată omenimea printr-un războiu ca cel actual, fiind el de credinţă că din acest războiu "Europa va ieşi mutilată". „Nu pasiunile rasselor împing orbeşte milioane de oameni unii contra altora, ci rezonul, credinţa, poezia, ştiinţa, toate forţele spiritului cari sunt înregimentate, şi se pun, în toate statele, în serviciu armelor.

La nici o ţară nu este nimeni, în elita oamenilor chiar, care să nu fie convins că este asemenea cauza poporului său cu cauza lui Dumnezeu, cu cauza libertăţii şi a progresului omenesc... (A-dessus de la mêlée, Paris, Ollendorff, p. 27).

Glasul tribunalului moral înalt, pe care au voit neutrii să-l instituie la Stockholm, a trebuit însă să

amuţiască, întocmai ca al tribunalului din Haga. Neutrii nu pot exercita presiunea morală hotărâtoare, doar în războiu sunt intrate ţările cele mai culte europene, iar aceste ţări sunt încă de convingerea că nu se poate sta de vorbă la masa verde a tratatelor, arma încă nu şi-a terminat misiunea, ea trebuie să decidă.

La acest loc am urmărit firul conversaţiunilor diplomatice ce s-au continuat îndată ce Bethmann-Hollweg a dat prilej bun prin expozeul său memorabil din urmă ţinut în Reichstag. Asquith a vorbit, în răspunsul său, mai echitabil decât în trecut, s-a declarat numai împotriva militarismului german nu şi împotriva vieţii naţionale a poporului german, recunoscând dreptul de existenţă al popoarelor peste tot. Sonnino a fost mai sonor, trâmbiţa Italiei încă îşi intensifică glasul de alarmă. Poincaré încă nu este mai puţin sonor decât Sonnino, se pare că poporul francez nu vrea să audă de pace.

În gruparea ententistă însă se pregăteşte în taină o mişcare pentru pace. Dovada sigură ni-o servesc o mulţime de evenimente politice de prima ordine, între cari cel din urmă este dimisionarea secretarului de stat al doilea al ministerului de externe englez, Sir Arthur Nicolson. Acest bărbat este unul dintre marii protagonişti ai politicii de încercuire a Germaniei, unul dintre reprezentanţii mentalităţii de agresiune faţă de poporul de peste Rin, introducătorul politicii de delcassisme în Anglia. Rând pe rând au fost sacrificaţi bărbaţii cari au reprezentat spiritul războinic în ţările Ententei: Delcassé, Viviani, Goremykin, Sachomlinow, şi în urmă Sir Nicolson.

Se prevede, deodată cu schimbări ca aceste în conducerea politicii externe a Ententei, o înclinare, o hotărâre chiar: ce se exprimă tot mai pregnant, de a sta de vorbă cu puterile centrale. Prin plecarea genialului Nicolson dela postul său, s'ar fi ajuns deci mai departe, pe cale diplomatică, spre apropiere, şi, precum opteam şi în rândurile trecute, numai pe această

cale se poate scurta durata războiului, cu arma s'ar prelungi la ani de zile înainte.

Se înţelege că la sinedriul diplomatic ce s'ar întruni într'o bună zi, poate ar avea vre-un loşor mic şi neutri. Fapt este însă, că Inaltul Tribunal Moral, preconizat de Romain Rolland, numai din mijlocul beligeranţilor se poate ridica, nu de aiurea. Neutrii, ca unii calculatori reci, venind cu punctul lor de vedere clar şi obiectiv, pot ajuta foarte efectiv mersul conversaţiunilor diplomatice pe calea înţelegerii reciproce.

La Stockholm neutrii au apăsător mult asupra principiului naţional, care să servească drept călăuzitorul cel mai sigur şi credincios la înlăturarea conflictelor. Pe baza acestui principiu Belgia, Serbia, Polonia au să fie independente, spun congresişti dela Stockholm, conflictul dintre Rusia şi Austro-Ungaria să fie împăcat tot pe temeiurile principiului naţional etc. E cert că neutrii pot să influenţeze mult cursul unor începuturi diplomatice de conversaţiune şi să desăvârşească năzuinţele ce s'ar depune din toate părţile pentru o convieţuire paşnică şi echitabilă a popoarelor din concertul european.

Încetarea congresului dela Stockholm ni-a sugerat o impresie analogă viziunii dintr'o poezie a maestrului Vlahuţă. În ea este vorba de Poezia ce stă în cetatea ei înaltă ce se scaldă în lumina stelelor. Glasul ei însă ce străbate departe pe întinsurile dela poalele cetăţii de munte, surprinde neplăcut milioanele de proşti cari într'o bună zi se înarmează cu ciomege şi asediază cetatea sfântă. În faţa zgomotului acestuia protestesc, Poezia şi-a suprîmat cântarea divină. Gloatele nemai auzindu-i vocea supărătoare s'au conţinut în năvală şi s'au împrăştiat, şi-au văzut de lucru. Identice acelaşi lucru se petrece pe câmpurile de luptă. Poezia s'o înlocuim cu Pacea şi avem viziunea magnifică din poezia maestrului Vlahuţă...

Decamdată aşa stăm.

Relaţiunile ruso-române.

Guvernul român desminte afirmaţiunile presei ruseşti.

Dintr'un articol al ziarului bucureştean „Minerva” intitulat „Supărări neîndreptăţite” reţinem următoarele:

Comunicatul dat de guvern prin ziarele sale şi privitor la afirmaţiile presei ruseşti despre noi, are o deosebită importanţă. Nu ne gândim să-l interpretăm ca o dovadă de răcire a raporturilor politice dintre România şi Rusia. Importanţa comunicatului stă în faptul, că guvernul nostru a trebuit să constate că în Rusia se manifestă acum un curent de nemulţumire faţă de noi. Guvernul însă să se înţeleagă că acel curent e străin de credinţele şi voiaţa conducătorilor Rusiei şi că ar fi de fapt rezultatul unor simple impresii ale unor ziare ruseşti, impresii provocate de informaţii false sau interpretări greşite.

Ar fi bine, dacă ar fi aşa. De fapt însă criticile aduse la adresa României, făcute de ziarele ruseşti de seamă, cum e „Nowoje Vremia” n'au putut fi tipărite de cât cu învoirea cenzurii oficiale ruseşti.

Ceeace afirmă acele ziare despre România, că de pildă ar fi dat Austro-Ungariei calea cumpănaţi din Rusia, se aşteaptă de mult la noi de cătră nenumăraţii timişii oficiali sau nu, ai guvernului rusest.

Noi cunoaştem de vre-o două luni povestea cu cari ruseşti importaţi de România şi descoperiţi pe frontul de luptă austro-rus din sudul Galitiei şi Bucovinei.

Se spune de mult la noi, de cătră agenţii rusi, că pe acel front ar fi fost găsite cadavrele unor cai, care ar fi fost recunoscuţi ca fiind dintre cei vânduţi României, după nişte mărcări secrete.

Dar după cum am spus — şi o spune şi comunicatul guvernului — toate aceste afirmaţiuni nu sunt decât poveşti inventate de cătră acela cari sunt antrăştii ca România nu s'a decis şi nu se decide să se sacrifice pentru interesele Rusiei.

Adevăratul motiv al supărării manifestată prin presa rusească e înţelegerea privitoare la schimbul de mărfuri dintre noi şi austro-germani.

Oficialitatea ca şi presa rusă ar fi voit ca noi să continuăm cu prohibirea exportului de cereale şi să ducem în acelaşi timp lipsa completă de produse industriale şi medicamentose ce ni le putem procura din imperiile centrale şi din Olanda şi Elveţia, cu consumămăntul acelor şi imperii.

Rusa voia să contribuim la înfometarea duşmanilor ei, fără să ţină seama că dacă li-am fi făcut pe voe pe

putrezeau recoltele din doi ani, ajungeam la o mare criză financiară şi am fi ruinat industria şi comerţul nostru, lipsindu-le de materiile centrale prime şi fabricate ce le importăm de obicei din imperiile centrale. Cu a'te cuvinte voia Rusia să ne sacrificăm toate interesele noastre economice, spre a servi interesele ei politice.

Socotim că pretenţia era prea mare, iar supărarea manifestată prin presa rusească pentru că nu i-am făcut pe voe, e cât se poate de neîndreptăţită.

N'ar fi trebuit să se uite la Petrograd că România e un stat care voeste să trăiască şi să lucreze după voe şi că politica noastră de neutralitate nu ne angajează nici la înfometarea altor state, nici la sinuciderea noastră economică.

Operaţiunile militare germane.

Buletinul oficial pe ziua de 22 Mai.

Pe câmpul de operaţiuni dela vest.

La ost dela Neuport o patrulă a noastră de infanterie de marină a pătruns în tranşeele franceze, a distrus stabilimentele de apărare ale duşmanului şi a făcut prizonieri 1 ofiţer şi 32 soldaţi. La sudvest dela Givenchy en Gohelle au fost ocupate mai multe linii ale poziţiei engleze pe o estensiune de aproximativ 2 kilometri şi au fost respinse contra-atacuri de noapte. Am făcut prizonieri 8 ofiţeri şi 220 soldaţi, şi am capturat 4 mitralieze şi 3 aruncătoare de mine. Duşmanul a suferit pierderi sângeroase de tot neobicinuite.

În regiunea dela Verry au Vac a rămas fără succes o încercare de alac cu gazuri a Francezilor în orele de dimineaţă.

La stânga dela râul Maas trupele noastre au luat cu asalt poziţiile tranceze de pe prelungirile înălţimeii 304 şi le au menţinut contra unor atacuri duşmane repetate. Pe lângă pierderi foarte mari sângeroase, duşmanul a mai pierdut în prizonieri 9 ofiţeri şi 518 soldaţi, şi a lăsat în mâinile noastre 5 mitralieze. Prada din atacul nostru dela marginea sudică a înălţimeii „Mort Homme” s'a ridicat la 13 tunuri şi 21 mitralieze. Nici aici şi nici în regiunea dela Chattaucourt încercările duşmanu-

Pactul de sânge.

— Fine. —

Scena 5

Doamna Bandy, Agneş, Dezső.
Agneş. (Cătră Dezső). Ce ai refuzat aşa de brusco?

Dezső. (mănos). El, să nu vorbim de astel! Protecţia asta continuă, mă supără foarte mult.

Doamna Bandy. Ce şi-a spus?
Dezső. Că pot absentă până la două oare!

Agneş. Ca să putem fi împreună! Şi tu ai refuzat?

Doamna Bandy. (surprinsă, cu reproş) Dezső!

Agneş. Aurel nu viednică acest afront!

Doamna Bandy. Şi tu vrei să rămâi cu noi?

Dezső. (pierzându-şi răbdarea). El înşeală-mă în pace! Nu l'atelegeţi? Nu e voie să leşim, până la ordinul de după amiază.

Agneş. Dar Aurel şi-a dat voie!

Dezső. (cu enervare crescândă). N'am nevoie de permisia lui. Nu-mi trebuie nici un soi de protecţie.

Agneş. (ca reproş) Dezső!

Dezső. Nu pot suferi, ca el să mă protejeze.

Agneş. Doar eraşi colegi de studii, prieteni...

Dezső. Colegi da, dar prieteni n'am fost nicl odată! El m'a instruat, noi l'am plătit, asta-i totul! (măscănt). Ce să mai lungim vorba. (Mai blând cătră Doamna Bandy) Mamă dragă, cred că nu te superi, c'am intrat sub drapel.

Doamna Bandy. (lăcrămând, căutându-şi batista). Dar pentru ce ai intrat, spune-mi?

Dezső. (cu un râset amar) Pentru ca g'oroşii mei străbuni, să nu se întorcă în mormintele lor.

Doamna Bandy (ăcrămând) Dar tatăl tău, mamă-ta?

Dezső. (ironic). Tatăl meu? el e odrasla credincioasă a străbunilor, el numai bucura se poate, că sunt aici. (cu senoritate). Iar cât pentru mama mea... ei, (posomorât, dar vorbind în glumă) nu va fi aşa de mare supărare pentru un copil, ateu, ce s'a lăpădat de Dumnezeu! (Doamna Bandy îşi suprimă plânsul cu hohote).

Agneş. (serioasă). Pentru ce chinuieşti pe mama?

Dezső. (revenind). Azi vorbesc multe prostii, oale pe grămadă, nu le

lusaşi în saună. (cătră Doamna Bandy) Nu te supăra mamă dragă, nu te supăra.

Doamna Bandy. (îndulcitată, se uită la Dezső lung, cu o nuanţă de reproş). Seumpul meu copil... (la repede din gazetă o medalie şi i-o înfăşo, ţezitând puţin). Ia-o pentru mine!

Dezső. (cu interes). Ce e? Amulet? (cu un gest de refuz strămbându-şi buzele cu dispreţ). Dar zău, mamă dragă!

Doamna Bandy. (aproape implorându-l). Ia-o pentru voia mea!

Dezső. (cu o oare care impacientă). Mamă dragă, nu-mi cere aşa ceva. Ori ce fac bucuros, de dragul tău, dar...

Agneş. Dezső, şi eu te rog!

Dezső. (enervat). Fii bună şi nu mă ruga pentru aşa ceva. (cătră doamna Bandy) Ar fi ridicol, să mi-o atârnu de gât în război, dacă n'am purtat-o în vreme de pace!

Doamna Bandy. (Cu nădejde slabă). Cine ar şti asta?

Dezső. (deznă). Aşi şti-o eu şi n'aşi ruşina.

Doamna Bandy. Te-ai ruşina pentru o medalie, ce o ai dela mamă-ta...

Dezső. (impacient, apoi cu dragoste). Vai, mamă dragă, nu vorbi!

aşal Ştii bine, că de d'ata nu-mi uită nicl odată. (Doamna Bandy pune la o parte medalia, cu tristeţe, dar, la cuvintele din urmă aruncă o privire recunoscătoare asupra fiului său.) Să vorbim de altceva. Cătră vreme mai rămâneşi în Cluj? Sunteşi la mătuşa Tereze?

Doamna Bandy. Da; am venit pentru două zile.

Dezső. Bravo! (Plutonierul de gardă se apropie de ei, Dezső îi aruncă o privire mănoasă, dar nu-i poate zice nimic.) Acum nici nu mai rămâneşi dar, nu e pentru d'voastră societatea asta, mamă dragă; după ordin, pe la 6 oare şi aşa via şi mai stăm de vorbă până la 9.

Doamna Bandy. Răcâi dar cu bine! La 6 vi? Adio!

Agneş. Servus, Dezső, dar indispoziţia s'a o laşi aici, în cazarmă!

Dezső. (inviorat). Bine, voi lăsa-o aici. Sărut măna, mamă dragă. (Îi sărută mâna, cătră Agneş.)

Pa, Plî!

Agneş. (îi face semn răzând) Pal (Doamna Bandy şi Agneş ies.)

Scena 6.

Dezső, plutonierul, apoi Aurel.
Plutonierul (candescendent). Vaşi!

isprăvit poveştile? (Dezső îl măsoară cu privirea mai mult mirat, ca jignit.) Se receşte menşja. (Dezső ridică din umeri şi pleacă, fără să zică o vorbă.) Stăi puţin, fata aceea şi-e drăguţă ori sor?

Dezső. (abia stăpânindu-şi mâinile.) Nu te priveşte!

Plutonierul. Nu mă priveşti? Fata aceea are o gură ca o meliţă, spune-i... (stăpânind de odată) apoi, îmajşti un lucru, când vorbeşti cu un superior stai drepte. Înţelege?

Aurel. (se apropie din lăuntru, aude cuvintele din urmă ale plutonierului.) Plutonierule, chismă soldatul de serviciu.

Plutonierul (tutorcându-se repede) Numai decât, domnule sublocotenent. (salută, pleacă înlăuntru.)

Scena 7.

Dezső, Aurel, apoi soldatul în serviciu.

Aurel. (Cătră Dezső). Te rog puţin. (Se depărtează puţin.) Nu lua în seamă; acesta, bietul, e un nebun gandoman, nu face să se chiniseşti de el.

Dezső. (foarte nervos.) Mulţămesc, că domnul sublocotenent...

Aurel. (contrariat.) Ce va să zică titlulera asta? A'om nu suntem în serviciu.

Români, subscrieţi la al 4-lea împrumut de războiu!

lui de a recuceri terenul pierdut nu au avut nici un succes.

La dreapta dela *Maas* Franzezii au atacat de mai multe ori in zadar liniile noastre din regiunea dela caziera de piatra la sud-ost dela măriștea *Haudremont* și de pe culmea *Vaux*, iar la al treilea asalt le-a succedat să și pună piciorul in cariera de piatra. Peste noapte activitatea de artilerie a fost de ambele părți extraordinar de violentă pe întreg sectorul.

Escadrelle noastre aeriene și-au repetat eri după amiazi, cu succes mare care a fost observat, atacurile lor asupra porturilor de etapă dela *Dünkirchen*. Un biplan francez s-a prăbușit după luptă in mare. Alte 4 avioane au fost scoase din luptă in lăuntrul liniilor noastre și adevărat in regiunea dela *Wervica*, la *Noyon*, la *Maucourt* spre ost dela *Maas*, și la nord-est dela *Chateau-Saline*, ultimul prin sublocotenentul *Wintgens*, ca al patrulea avion al său. Afară de acestea locotenentul *Bölke* a împușcat la sud dela *Avocourt* și la sud dela „*Morte Homme*” al șeptesprezecilea și al optisprezecilea avion dușman al său. Eminentul ofițer de aviație ca recunoștință pentru prestațiunile sale a fost avansat de Majestatea Sa Impăratul la rangul de căpitan.

La ost și sud-ost. Câmpul de operațiuni din Balcani.

Situația in general neschimbată.

Incă o vorbire pentru pace. Postul president al Statelor Unite *Taft* a ținut la 19 c. o vorbire in *New York* in chestiunea tribunalei de arbitraj internațional. *Taft* a spus, că atât *Grey* cât și *Briand* și-au dat consentimentul pentru acest proiect, care are de scop inființarea unei federațiuni pentru menținerea păcii. O pace, care să mulțumească pe toți se poate înfăptui numai pe bazele propuse de către federația pacifistă. Acestea sunt: crearea unei poliții internaționale după desarmare și un acord cu privire la dreptul ginților.

Rusia și Italia. Corespondențul din *Petersburg* al ziarului „*Stampa*” din *Torino* se ocupă cu indispoziția crescândă a Rusiei față de Italia. De prezent Italia îi se face reproșuri pentru inactivitatea ei față de cauza Sârbilor in *Adria*. In toate folle de seamă din *Petersburg* și *Mosca* procedura Italiei este judecată ironic și foarte critic. Chiar și cercurile politice s'ar fi atașat acestor păreri.

Cancelarul locțiitor al Imperiului german și secretar de stat la interne va fi numit secretarul de stat *Hefferich*, a cărui misiune specială va fi rezolvirea viitoarelor probleme financiare.

Dezső (cu amărăciune.) Chiar acum mi-a spus domnul plutonier, ce îndatoriri am față de superiori.

Aurel (Îl privește mirat, apoi îl linișțește după o pauză de o clipă, două.) Spunând sincer: Nu înțeleg nici purtarea ta de-acum, nici cea de mai înainte. (Cu căldură.) Dar nu suntem noi vechi și buni prietini?

Dezső (cu îngâmfare, rece.) Vechi și buni prietini? De când?

Aurel (contrariat.) Așa? (rece) Încep a pricepe. (cu vioiciune) Înțeleg pe deplin... (cu amărăciune) Cum ar și putea fi prietini un *Bándy* cu fiiorul unui țaran valah? (Sombru) Bine, am greșit, nu am fost prietini. — (Schimbându-se brusc.) Ei... Comedia dracului! — te-a înfuriat dobitocul de corporal, și-ai spus lucruri, pe cari le regretă singur mai târziu.

Dezső Așa crezi?

Aurel De sigur. *Dezső Bándy* a regretat, întotdeauna, când a jignit pe altul, pe nedreptul.

Dezső (cu agitare crescândă.) Și nu eu sunt cel jignit? Nu mă umilești prea mult, zinic, cu protecția ta, la care nu reflectez. Nu m-ai făcut să înțeleg într-una, că săbi în puterea ta, că fără de sprijinul tău, m'ar strivi cu totul viața de soldat? — O, dar te înțeleg perfect! Ce deliului nespun poate fi să avâri de pomână grațiile tale de ofițer, recrutului *Dezső Bándy*.

„Legende“.

Sub acest titlu „*Berliner Lokala-zeitung*” publică un articol care este îndreptat împotriva încercărilor subrele, de a răspândi în toate chipurile svonul, că Germania ar dori pacea cu orice preț. Articolul încheie astfel:

„Declaram cu toată hotărârea că toate aceste svonuri sunt absolut neadevărate. Guvernul Germaniei prin glasul Cancelarului a declarat lumii întregi, că este gata de pace, deoarece ține de o datorie morală a celui mai tare să facă cunoscut inamicului, că poate avea pacea, dacă o vrea.

Guvernul german n'a făcut secret nici din condițiile de pace. Credem însă a nu ne înșela, când afirmăm că aceste condiții in raport cu jertfele cari nile reclamnă continuarea războiului, se vor înăspri. In afară de declarațiile Cancelarului făcute in plină publicitate știm, că din partea guvernului nu s'a făcut nici un pas, nici oficial și nici neoficial, care să îndemne pe adversari la un răspuns asupra chestiunii păcii“

O grandioasă manifestație irlandeză contra Angliei.

Din Berlin se anunță:

Irlandezii din America au organizat din nou o mare manifestație contra Angliei. La templul *Tremint* din *Boston* s-a ținut o întrunire pentru comemorarea irlandezilor executați cu prilejul războalei.

Ziarele din Boston publică articole lungi de 7 până la 9 coloane despre această întrunire.

Intrunirea a votat o moțiune, prin care se cere imediata rupere a relațiilor diplomatice cu Anglia și a înfierat presa americană, care prin susținerea propagandei engleze a dat ajutor Angliei la crima sa.

S-a mai cerut guvernului american să exprime Angliei, prin intermediul ambasadorului său dela Londra adevărată sa orăre față de crima săvârșită la *Dublin* in contra umanității moralei și religiei.

Intrunirea a fost deschisă de primarul din *Curley*. Mulți n-au avut loc, astfel că a trebuit să se ție in același timp o a doua întrunire.

Camera ungară a fost convocată prin rescript regal pe ziua de 7 Iunie n.

In acest scop deputații, cari indeplinesc serviciul pe câmpul de războiu, vor fi concediați pe timpul întrunirii camerei

Invingerea din Tirol. Cancelarul *Bethmann* *Hollweg* a adresat ministrului nostru de externe, bar. *Burlan* felicitări cordiale la invingerea reputată de trupele noastre in *Tirol* asupra Italianilor. Ministrul *Burlan* a răspuns mulțumind.

Comunicatul Höfer.

Buletinul oficial pe ziua de 22 Mai.

In nordul monarhiei și pe Câmpul de operații din Balcani.

Nu s-au petrecut nimic nou.

La granițele italiene.

Infrângerea Italianilor pe frontul din *Tirolul-sudic* devine din ce in ce tot mai mare. Atacul corpului de armată din *Graz* pe platoul dela *Lafraun* a avut deplin succes; dușmanul a fost aruncat din întreaga sa poziție. Trupele noastre au luat in stăpânire *Cima Mandriolo* și înălțimile imediat la vest dela graniță, dela acest pisc și până la valea *Astrich*. Grupul Alteiței sale ces. și reg. a arhiducelui mareșal *Carol Francis Iosif* a ocupat linia *Monte Tormeno* — *Monte Majo*.

Dela începutul atacului nostru numărul prizonierilor s-a urcat la 23.883, între cari 482 ofițeri, iar prada noastră s-a ridicat la 172 tunuri.

General de divizie *Höfer*, locotenent general de stat major.

Impăratul *Wilhelm* a sosit la *Berlin*. In decursul zilei de ieri Impăratul a primit in audiență pe președintele ministeriului de stat.

Din România.

Congresul cerealiștilor.

Duminică s'a ținut la *București* un congres al comercianților și exportatorilor de cereale din țară, care și-a formulat desideratele in următoarea moțiune, votată cu unanimitate:

Libertatea absolută a comerțului in ce privește cota exportabilă.

a). Spre a evita orice dubiu și orice teamă, congresul decide ca factorii competenți să stabilească prețurile minimele, sub cari să nu se poată face trasațiuni de cereale — bine înțeles aceasta in ce privește cota exportabilă.

Congresul recunoaște că fixarea unei cote destinată consumațiunii interne e o măsură înțeleaptă și de prevedere, de aceea cere ca această cotă să fie stabilită și mai cu seamă păstrată in mod efectiv.

Congresul se unește la formula adoptată și de Uniunea Sindicatelor Agricole și in consecință admite existența unui organ central: Comisiunea Centrală.

Atribuțiunile acestei comisiuni însă se vor limita la fixarea cotelor interne și de export, supravegherea vânzărilor individuale și înlesnirea transportului, astfel ca ele să fie regulat și echitabil distribuite, fără ca ea însăși să poată face vânzări colective.

In ce privește clasa țărănească congresul își arată solicitudinea sa pentru ea și cere ca:

In vedere că porumbul este hrana exclusivă a țaranului și odată ce i s'a oprit cota gospodărească pentru hrană și sămânță, tot restul său de porumb să fie exportabil, fără să i se

oprească o a doua cotă internă, așa cum prevede actuala lege, pentru ca astfel cota sa internă să nu intreacă pe cea a agriculturii mare.

In ce privește însă celelalte produse țăraneli să contribuie la ambie cote in același proporție cu marele agricultor.

S'a ales apoi o comisiune formată din d-nii: *D. Hagl Theodor*, *A. Manisălian*, *Nestor Fliott*, *G. Ciceu*, *C. S. Cristodolu*, *P. I. Gheorghiu*, *V. T. Groveanu*, *Ilie Cossac* și *C. Cerchez*, care se va pune in contact cu membrii guvernului aducându-le la cunoștință desideratele cuprinse in moțiune.

Pentru Orfelinatul Uniunii femeilor române din Ungaria.

D-na *General Lebița de Kreywy* nascută *Hodoș* dăruiește la colecta Orfelinatului suma de 100 cor.

D-șoara *Marioara Andreian* s'a înscris ca membră ajutătoare cu sumă anuală de 20 cor. pentru susținerea orfelinatului.

Soții d-l *Constantin Popp* revizorul lichidaturei „*Albina*” și d-na *Maria Popp* nasc. *Raiou* 25 coroane.

Sofia Lepa, *Caransebeș* se obligă cu taxa anuală de 2-50 cor.

Exprimăm adâncă și călduroasă mulțumită chitând și pe calea aceasta sumele primite.

Maria B. Baiulescu presidentă.

ȘTIRI.

23 Mai n. 1916

P. S. Sa episcopul Cristea pentru Crucea Roșie ungară. P. S. Sa episcopul *Dr E. Mirou Cristea* îndemnând într-un circular preotimea și învățătorimea din diocesa *Caransebeșului* să înființeze la fiecare comună o filială a „*Crucei Roșii*” spune între altele:

Gândul nostru al tuturor să ne fie îndreptat spre toți acei iubiti ai noștri, cari sânt pe câmpul de luptă și pentru cari „*Crucea Roșie*” este un inger mântuitor când ajung la neputință.

Toți credincioșii bisericii noastre, cari au avut și au rudenii între ostașii răniți sau bolnavi și i-au cercatat în spitale se vor fi convinși cu ochii lor cum se îngrijesc doamnele din cele mai alese familii de soldații noștri de prin spitale cu dragoste, gingășia și adeseori cu jertfirea de sine. Aceste doamne fac toate și se osteneșc din încredințarea societății numite „*Crucea Roșie*”. Deci nimic nu-i azi mai frumos și mai creștinesc, dar totodată și mai de lăpsă, decât ajutorarea cu toate mijloacele a acestei societăți, căci ajutând-o contribuim la vindecarea și alinaarea suferințelor scumpulor noștri ostași, cari ne apără tronul, patria și moșia.

Despre cele efectuate Onoratele Orici parohiale să ne raporteze.

Ofițeri români distinși. Majestatea Sa a învinițat primirea și purtarea ordinului *Crucei regale saxone pentru merite de război*: locotenent colonelul *Ioan Macelariu*, presidentul comisiunii de asanare și remontelor. nr. 8.

Cu *Signum laudis* pentru vitejășă ținută in fata inamicului au fost distinși: locotenentul de gloate *Pavel Pasca*, *Ioan Jucu* și *Ilie Lăpădat*.

Medici români distinși. Alteța Sa Imperială și regală Arhiducele *Francis Salvator* a distins cu insigniile de onoare ale *Crucei Roșii* cl. II a cu decorația de războiu pe următorii medici români: *Dr. Iuliu Chitul*, *Dr. Alexandru Popa*, *Dr. Ioan Rogoș*, *Dr. Domini Madreș*, *Dr. Alexanru Fodor*, *Dr. Zeno Duartrean* și *Dr. Iosif Fărcaș*.

Examenle privatistilor la școalele secundare din *Brașov* se vor ținea in săptămâna înainte de *Rusalii* începând cu ziua de *Mercuri*.

Cel ce nu se prezintă la cuchiemare o pătește ca infanteristul gloată *Samuel Taub* din *Viena* care, in urma apelului de mobilizare nu s'a prezentat. Acusatul a căutat să se scoze prin acela, că n'a primit o cuchiemare specială pe numele lui. Judecătoria de divizie n'a admis această scoză și *Taub* fu căsădit la 3 Iunie.

In privința examenelor tinerilor de 18 ani, ministrul de instrucție publică, a luat dispoziția următoare: Având in vedere că in urma recrutării tinerilor nascuti in ani 1897 sau 1898

aceștia trebuie să-și întrerupă studiile lor din gimnaziile superioare, din liceele și Academii comerciale, se dispune ca acei tineri cari au absolvit cu succes celelalte clase din anul școlar 1914-15, — vor fi însăși să dispună cum „*examenii*” de maturitate sau in ultima clasă, dacă vor fi frecvențat cursurile pregătitoare din 25 Mai până la 25 Iunie. De acela înțelegem lor e amănată dela 29 Mai la 30 Iunie.

Dați mici contribuiri anuale pentru Orfelinatul Uniunii femeilor rom. din Ungaria!

Contribuirile sunt a se trimite presidentei „*Uniunii*” d-nei *Maria B. Baiulescu* *Brașov*.

Nu trimiteți bani la front. Primim spre publicare următorul aviz: Locotenent-colonelul *Burza*, locțiitor de comandant al regimentului reg. ungar de honvezi Nr. 24, s'a adresat cu o scrisoare către Domnul comite suprem *Contele Mikos* cu acea rugare, ca să aducă la cunoștința publicului, că trimiterea de bani pentru soldați e un lucru cu totul de prisos. Soldații a-fători pe câmpul de luptă sunt bine îngrijiti și provăziți cu toate cele necesare. Bani ceruți dela cei rămași acasă sub tot felul de pretexte se folosesc in cea mai mare parte la jocuri de cărți și influențază asupra moralei in mod nefavorabil. Pe lângă aceasta sufer cei de acasă cele mai mari lipsuri din cauza scumpetei ce există. Ar fi bine deci ca pe viitor să nu se mai trimită ostașilor in front bani.

Examenul din religione. cu școlarii gr. cat. dela școlile medii rom. gr. orb. din *Brașov*, precum și cu fetițele din internatul Reuniunii femeilor române se va ținea *Vineri* in 13/16 Mai a. c. după am. dela orele 3. In sala festivă a gimnaziului român din loc. *Binevoltoarii* precum și toți cei ce se interesează de acest examen sunt cu toată onoarea invitați să participe.

O dare pe lux in Ungaria. „*Az Este*” anunță că între proiectele in pregătire, cel referitor la darea pe lux este in studiu cel mai înaintat. Pe lângă darea pe automobile, șampanii și vinuri de butelii vor fi supuse dării de lux și locuțiile mai mari. In principiu s'a convenit ca chiriile de 2400 eventual orice chire ca trece peste suma de 2000 coroane, să fie supusă unei dări, care nu se va plăti din partea proprietarului de casă ci direct de către chirias. Se calculează cu un venit pentru stat de câteva milioane pe urma acestor impozite.

Erată. La o parte a ediției de ieri seara a „*Gaz. Tr.*” a rămas din eroare pe pagina primă data și Nrul curent al numărului penultim. Nrul și data al „*Gazetei Tr.*” apărută eri seara este „*Nr. 100—Luni-Marți 10/23 Mai 1916*”.

Aviz școlar. Curs preparativ.

La școalele noastre secundare de aici se începe, *Mercuri* in 11/24 a curentei cursul preparator de cl. VII gim. pentru acei tineri, cari:

- a) sunt nascuti in 1897, sau înainte și au șapte clase secundare, dar au fost impedecați dela continuarea studiilor, fiind chemați sub drapel și
- b) cari sunt nascuti in 1898, asentați și găsiți apti pentru militia, — dacă au deja certificatul cl. VII gimn. — eliberat zilele trecute.

Se știe, că d-l ministru de culte și instrucție publică, prin 2 ordinațiuni, acordă acestor tineri favorul de a putea trece încă in decursul acestui an școlar examenul clasei VIII și de maturitate, ca privatisti.

Bibliografie.

A apărut: „*Hora*” cea mai nouă piesă muzicală pentru pian, compusă in stil concertant, muzică modernă cu motive naționale, de tinarul *Lazarian Nicorescu*, care înainte de izbucnirea războiului a fost și ev distins a cursului de cant și compoziție la academia din *Viena*. *Hora* se estinde pe 6 pagini și se poate procura numai dela preotul *Ioan Nicorescu* in *Curcii* (K&U) comit. *Arad*, prețul 3 coroane plus 20 fieri porto.

Proprietar: *Dr. A. Muresianu*; *Branisov & Comp.* Redactor responsabil: *Iosif Laces*